

4.Sınıf Sosyal Bilgiler Konu Özetleri

Öğrenme Alanı : Üretim, Dağıtım ve Tüketim
Konu : Bilinçli Tüketici Olalım

Temizliğe ve sağlıklı olmaya önem vermeliyiz. Bu nedenle sebze, meyve gibi gıdaları alırken bunların tazeliğine ve temizliğine dikkat etmeliyiz. Ambalajlı gıdaların üretim ve son kullanma tarihlerini kontrol edip son kullanma tarihi geçmiş yiyecekleri almamalıyız. Bu ürünlerin tüketilmesi hâlinde insanları zehirleyeceğini unutmamalıyız. Eğer yanlışlıkla böyle bir ürün almışsak hemen iade etmeliyiz. Tüketiciler olarak bunun hakkımız olduğunu bilmeli ve bu hakkı kullanmaktan çekinmemeliyiz.

Alışverişte karar verirken göz önünde bulundurulması gereken önemli bir konu da fiyattır. Bu nedenle alacağımız ürünün fiyatını birkaç yere sorarak gerçek değerinin ne olduğunu öğrenmeliyiz. Aynı kalitedeki ürünlerden ucuz olanını tercih etmeliyiz. Ayrıca aile bütçemizde açık oluşturacak şekilde aşırı ve gereksiz harcamalardan kaçınmalıyız.

Ambalajlı gıda maddeleri satın alırken bunların üretim ve son kullanma tarihlerinin yanı sıra "içindekiler" bölümünü de incelemeliyiz. İçinde istemediğimiz veya sağlığa zararlı olduğunu bildiğimiz maddeler varsa o ürünü almamalıyız.

Ülkemizde ambalajlı gıda ürünleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının izni ile üretiliyor. Yurt dışında üretilmiş olan gıda ürünleri de yine aynı bakanlığın izni ile ithal ediliyor. Bu nedenle paketinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının izni ile üretildiğini veya ithal edildiğini belirten bir yazı yoksa o gıda ürünlerini satın almamalıyız. Aynı şekilde, ürünlerin üzerinde TSE damgasının olup olmadığını da kontrol etmeliyiz. Bu işaret üzerinde bulunduğu ürünün kaliteli olduğunu gösteriyor.

Türk Standartları Enstitüsü, ürünlerin standartlarını belirleme amacıyla 1960 yılında kurulmuştur. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Enstitünün kısa adı ve markası TSE'dir. Bu marka Türk Standartları Enstitüsünün izni olmadan kullanılamaz. TSE tarafından belirlenen ürün standartları, ilgili bakanlığın onayı ile zorunlu hâle getirilir ve Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Satın aldığımız ürünlerin üzerinde TSE dışında CE ve ISO gibi kalite ve güvenlik işaretleri de bulunabilir.

Üzerinde CE kısaltması bulunan bir ürünün Avrupa Birliği'nin koyduğu standartlara uygun olarak üretilmiştir. Bu işaret ürünün amacına uygun kullanılması hâlinde canlılara ve çevreye zarar vermeyeceğini ifade eder. Başka bir ifadeyle güvenli olduğunu gösterir. Uluslararası Standart Organizasyonunun kısaltması olan ISO işareti ise bir ürünün veya hizmetin belirlenen ihtiyaçları karşıladığı anlamını taşır.

Ürünlerde aramız gereken bir diğer özellik, ambalajlarının geri dönüştürülebilir malzemelerden üretilmiş olmasıdır. Ambalajın üzerindeki işaretlere bakarak geri dönüşüme uygun malzemedен yapıp yapılmadığını kolayca anlayabiliriz. Diğer yandan alışverişlerimizde yerli mal tercih etmeliyiz. Üzerinde "Türk Malı" veya "Made in Turkey" (Türkiye'de

Üretilmiştir.) yazıları bulunan ürünleri alarak ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmalıyız.
Barkod numarası 868 ve 869 ile başlayan ürünlerin Türkiye'de üretildiğini bilmeliyiz.